

sloupem, aby se nemohli přiblížit sobě, které si velitel odobrovává pro záspasy kohoutí. Také zábava! —

Druhý parník "Managua" jest o malíčko větší "Irmy," celkem podobně zřízen, ale nemá umyvadel v kajutách. Strava na něm je stejná, jako na prvním. Za 6 hodin máme dojet do San Karla. Cesta druhého dne není tak pěkná jako prvního dne, břehy jsou stále stejně porostlé močálými rostlinami a málo kde viděti jest po břehu nějakou plantáž, kdežto druhého dne jsme jeli téměř mezi samými zahradami tropického rostlinstva a ovoce. Nyní také už sotva komu napadne, aby myšlil lesy a zařizoval si hospodářství na těchto krásných březích, které odsouzeny jsou k zaplavení. V San Juan del Norte mi nabízeli ke koupi plantáž banánovou s 1000 banánů a vším potřebným rostlinstvím pro hospodářství, domkem, zahrádkou, vše za \$100, tož asi \$62 v penězích Spoj. Států. Kdybych to koupil a stavěl se průplav, bude to ovšem všechno ztraceno, poněvadž, jak plány vykazují, nestane-li se v nich žádná změna, budou oba břehy dnešní řeky po vší délce její na velkou šířku zaplaveny, tak že na mnohých místech vzniknou jezera, a vše, co se dnes na březích nalézá, bude na vždy zničeno. Jest naprosto nemožno představit si tu ohromnou plochu nížin, která tím vezme za své. Myslím, že vzniknou plochy zatopené, jež tvořiti budou veliká jezera, a že nejen břehy řeky San Juana, ale i mnohá vzdálenější údolí budou pro vždy zatopena a zničena. A na to na vše hledí zdejší lidé s lehkomyšlností, již darmo bychom hledali podobné. Mluvil jsem na parníku Managua s inženýrem vládním, kterému jsem se snažil vysvětliti, že škoda, způsobená zatopením tak hrozných ploch bude mnohem větší, nežli jakýkoliv užitek okamžitý, který by průplav přinášel, i kdyby byl majetkem zemským a tím více pak, uváží-li se, že průplav ten náležeti bude společnosti, za níž stojí nejmočnější země na pevnině americké a největší nepřítel všeho anglického. Vysvětloval mi, že prý to nebude tak zlé, jak se mi to zdá, ale když jsem jej upozornil na některé věci, z nichž viděl, že nejsem tak hloupý, abych věřil všemu, co se mi namluví, obrátil a hleděl mi vysvětliti, že on vlastně ničeho neví o velikosti pozemků zatopených, načez jsem mu řekl, že tedy má o inženýrství a zeměměřičství podivné znalosti, neviděl-li na prvý pohled, co je samo sebou zřejmé a patrné i každému neinženýru. Myslím, že to byl také kterýs z oněch dobrých vlastenců, kteří za několik tisíc vyplacených společností anglo-americkou, doporučili jakožto znalci vládě, aby povolila zříditi průplav, jímž nejen se oloupi o spoustu krásných a nade vše plodných pozemků, ale kterým vkládá klíč do rukou anglické země severní, aby pohodlně přišla a zaplavila zemi vyvrhelem svého plemene. Slova vyvrhel mohu úplně s chladnou myslí užiti, bude-li všechna lid, který sem přijde, toho druhu, jako je 90 ze 100 těch, kteří sem jdou dnes.

Večer o 6té hodině dorazili jsme do San Karla. Město stojí na vršku v úhlu, jež tvoří výtok řeky z jezera, na severní straně řeky. Na jižní straně je rovina nepřehledná, pokrytá křovím a stromy, kterou očekává stejný osud, jako všechny nížiny podél řeky. Přístav je na řece, pod výtokem z jezera, kde voda je klidnější než na jezere.

Parník "Viktoria", po kterém jsem měl jeti dále, stál už v přístavu, a připravili jsme k jeho boku. Bylo to po-

hodině pro přenesení drobných zavazadel, které jsem si zatím odnesl do jídelny na "Viktoria", poněvadž v kajutách nebylo místa. Pak jsem se vydal do města. Bylo mnoho nákladu, jenž měl býti složen ještě, a nebylo ani pomýšlení, že bychom mohli před půlnocí vyplouti. Bylo tolik světla, že bylo s bledou viděti na cestu a kdybych se nebyl držel několika lidí, kteří měli lucerny, byl bych si desetkrát zlámal vaz, nežli bych se byl dostal na kopec. Ostatně ulice v městě poskytují, noční dobou zvláště, dosti příležitosti, aby si mohl člověk polámat noby. O dlažbě není ani řeči a chodníky podél domů táhnou se vždy jen tak daleko, jak jde dům. Stojí-li následující dům o dva metry níže, má i chodník o dva metry nižší a na rozhraní domů není schodů nebo žebříků, aby se mohlo sestoupiti nebo vystoupiti. Ve dne, přijdete-li na konec vyššího chodníku, můžete seskočiti aneb jíti zpět, až se dostanete na střed ulice, a po ní pak dále, ale v noci jest nevyhnutelné jít středem ulice a dáti pouze pozor, aby se nešláplo na psa, krávu nebo prase, kteří se povalují po vší šířce ulice.

Odeslal jsem ve městě na poštovním úřadě dva poštovní lístky, čímž jsem si odbyl vše, co jsem chtěl vyříditi; zastavil jsem se pak v nálevně a posílil se lemonádou na další cestu a chtěl jsem jíti zpět k lodi. Ale měsíček, jehož bylo bez toho viděti jen uzounký proužek, skryl se za mraky a byla tma, že by se mohla krájet. Čekal jsem tedy, uvidím-li někoho s lucernou jíti ku břehu. Nešel dlouho a dlouho nikdo. Konečně šel jistý cestující, který také zasedl do města, a který znal dobře cestu a proti světlu z města blízkému jsem jej poznal. Řekl mi, abych se ho držel, že mne svede, ačkoli prý také bude mít nesnadnou práci, aby našel stezku. Podal jsem mu deštník, který jsme drželi každý na jednom konci a on svým deštníkem nachmatával cestu, tak že jsme šli jako slepci. Za 5 minut asi vyšel opět měsíček z mraků a bylo viděti poněkud na cestu. Byl jsem rád, když jsem se dostal k parníku. Cestující druhé třídy rozložili se na zem v přístavě a kdo z nich mohl, spal, aby se vyspal na další cestu, na níž se už pak mnoho nevyspí. Čhtěl jsem také jíti, abych si v kajutě ulehil, ale shledal jsem, že všechny kajuty, počtem šesti jsou obsazeny. V jedné zřízen jest hostinec, a 5 ostatních jest zabráno dámami; všichni mužští cestující budou nuceni spáti v jídelně na pohovkách, nechtějí-li si rozvěsiti síť na palubě. Neměl jsem síti, ale v jídelně už bylo vše také zabráno, tak že mi nezbyvalo, nežli lehnouti si na palubě na úzkou stoličku, jež se táhla kolem zábradlí, nebo na zem. Lehl jsem si nejdříve na lavičku, ale ležel jsem tak nepohodlně, že jsem za krátko raději slezl až na podlahu, a brzy usnul. Ale zrovna tak brzy jsem se probudil, neboť jsem na jednou ucítil vodu horkou pod sebou, která se ke mně slila ze zád, jak se parník naklonil. Byla to zhuštěná pára, která vycházela ze stroje trubkou pod střechou paluby a kapala dlouhou dobu na palubu, shromažďující se ve stružce na zádi. Může si každý pomysliti, jak příjemné jest takové probuzení. Ulehil jsem opět na lavičku a hleděl znova usnouti, ale hluk v lodi nepřipouštěl tomu. Po půl noci, když vybráno bylo z lodi první všechno zboží, konečně jali se činiti přípravy k výjezdu a tu vzpomněl si sluha na lodi, že by mohl vyáhaouti na palubu několik skládacích polních postelí. Uchopil jsem první, jež se objevila a

uložil se na ní, jak nejlépe mohl, opět ji stranou o zábradlí a přivázav ji k mřížce, aby nešlala, až se bude loď kolbat. Usnul jsem brzy, a neřítal s postelí sem a tam, ale když jsem se ráno kolbáním probudil, shledal jsem, že jsem mokrý, jakoby z vody vylezl. Větr vanul totiž s téže strany, kde jsem ležel a přinášel drobné kapičky vodní s sebou. Bylo mi chladno až hanba, ale nemohl jsem si pomoci. Chodil jsem po palubě, abych se zahřál, umyl se pak a čekal na palubě v závětví s toužebností na teplou kávu, abych se zahřál. Vypil jsem dva koflíky horké černé kávy a zůstal pak stále na palubě na slunci, abych, pokud to bude možné, oschl.

V 8. hodin ráno jsme přistáli v San Ubaldu, na vých. pobřeží jezera. Poněvadž jsme opět měli dosti času, šel jsem se podívat na nejbližší kopec na zemi, abych přehlédl krajinu. Zde už není rostlinstvo tak buňé, jako podél řeky San Juana a většina velikých stromů má listí opadálé. Pamatuje mne to na pohled na okolí Santiaga na ostrově Kubě ku konci suchého období. Země jest kamenitá, většinou z vápeného kamene složená a prsti na ní jen slabá vrstva. Kde jsou lesy vymýřeny, pasou se veliká stáda hovčezího dobytka. Krajina ta leží v okrese chontales-ském nejméně sice úrodném, ale nejbohatším na zlato. Za horami, které se táhnou podél břehu, tvoří se hřeben rovnoběžný téměř se břehem, nalezá se mnoho míst, na kterých se dobývá zlato. Největší a nejvýdatnější doily nalézají se v San Domingu, kde jakási britická společnost dobývá už po mnoho let zlata, ale s výsledkem ne příliš značným, poněvadž není dosti dělnických sil a které jsou drahé. Spíše se vyplácí dobývati ho v malém a jsou jednotlivci, kteří si tam za krátkou dobu pomohli k dosti značnému jmění. Několik z našich cestujících jde do Sant Dominga a prohlížejí si už mezky, které možno v přístavě buď najati nebo koupiti na cestu. Jiného prostředku dopravního dosud do nitra země není. San Ubaldo jest pouze skupina asi 5 domů nebo dřevěných bud, tak že se brzo přehlédne. Jen skladiště na břehu a menší skladiště na konci mostu, vnikajícího do jezera, jsou budovy jakž takž ucházející a kryté vlnitým zinkovaným železem.

VII.

Nejbližší místo, kde přistaneme nyní, bude Muyogalpa, na severozápadním břehu ostrova, jež tvoří sopka Ometepe. Severní konec ostrova leží téměř přímo na západ od San Ubaida a parník míří k němu přímou čarou. Ometepe jest vyhaslá sopka, právě tak jako Madera, ležící od ní na jih. Obě mají velice pravidelný kuželovitý tvar, jehož spodní třetina jest za dne jasné viděti, ale vršek bývá za dne zahalen v oblacích. Ometepe jest 1680 m. a Madera 1316 m. vysoká. Z daleka vidí se obě sopky vynikati z jezera vedle sebe odděleně, teprve když se přiblížíme, jest viděti, že souvisejí úzkým a nízkým pruhem země, úplně porostlým. Také východní svah obou vrchů jest úplně porostlý, pokud lze viděti. Západní břeh jest též porostlý, ale svah obou hor jest holý a rozbrázděný proudy vodními. Jezero Nicaragua má sladkou vodu a obyčejně velice nekldnou. Hlavní směr větrů po vší zemi jest od severovýchodu. Na východním břehu jezera, kde podél něho táhne se hřbet horský, jest závětví a jezero dosti klidné, čím však dále se přichází ku břehu západnímu, tím více větr jeví svůj účinek na hladinu a na břehu západním jest vždy jeze-

ro rozbouřeno. Za ostrovy jest prudký klidnější vody. Částečně jest též pouze větr jest příznivě směřován. Vzhledem k této okolnosti zamýšlí se zříditi v západním zálivu, jež tvoří ostrovy Madera a Ometepe, přístav, k němuž by se uchýlovaly lodě, jež poplují po jezere až bude průvlav zřízen. Zamýšlejí tam též zříditi veliký sklad uhlí, aby parníky se mohly zásobovati na své cestě. Jelikož pak veliké množství lodí se tam zdrží, soudí se, že plodiny zemské tam najdou snadný odbyť a zakupují se tam už nyní pozemky za vysoké ceny. Abych vlastně správněji se vyjádřil, najímají se, neboť koupiti se nemůže, jelikož vláda nechce těchto ostrovů pro důležitost jejich polohy nikomu postoupiti. Může se nabíti práva vlastnického jen na určitou dobu, 40, 50, 90 nebo nejvýše 99 let, po kteréž době stanou se opět majetkem země. Také každý, kdo chce koupiti zde pozemek, nucen jest si vymoci nejdříve k tomu vládního povolení, byf i kupoval od soukromé osoby, již bylo povoleno usaditi se tam. Ostrov Ometepe jest jediným místem v Nikaraguě, kde zachovalo se do dnes obyvatelstvo kmene azteckého nepomícháno jinými živly, ač v Muyogalpe už jest mnoho obyvatel jiného původu. Pokud se z jezera vidí, zdá se půda v pobřeží býti nesmírně úrodnou. Hodí se prý nejlépe ku pěstování kakaa, kdežto vyšší části, hlavně ty, jež za dne jsou zahaleny v mlze jsou prý velmi výhodné pro kávu.

Plavba naše byla nepřijemná, jak jen možno si pomysliti. Ne jen, že se parník náramně houpal, ale že mimo to stále téměř přšelo a to se strany, jak větr vál, tak že na palubě nemožno chvil v suchu seděti. Odpoledne o 1. hodině přistáli jsme k sv. Jíří (San Jorge) kterážto místo jest pouze přístaviště, kam nutno dojeti po lodi, chce-li navštívit město Rivas. Z přístavu jde koňská dráha do Rto, jež potřebuje pouze 20 minut k vykonání cesty. Platí se za cestu tam nebo zpět 10 centavů, a neměl by nikdo opomenouti, aby se do města podíval, byf i se tam zdržel jen několik minut, poněvadž cesta vede krajinou, již považují za nejkrásnější daleko široko. Okolí Rivo platí vůbec za nejkrásnější místo v Nikaraguě a lidé mluví o něm, jako o pozemském ráji. Čhtěl jsem ihned po přistání parníku jeti do města, ale náhodou, která se stává snad jednou za rok, parník přistál jenom na půl hodiny a nebylo to tedy možno. Mimo to přšelo až hrůza. Byla neděle, a přese všechno nepohodlí v dešti přišlo do přístavu množství lidí prodávati ovoce, pečivo, cukrovinky a vyřezávané dřevěné nádoby. Ovoce jest laciné a všeobecně zde mnohem větší, nežli kdekoli v jinde v zemi, i má lepší chuť. Ačkoliv jsem už prožil delší dobu v tropické zemi a znal mnoho druhů ovoce, kterého v mírném pásmě nikdy nenacházíme, našel jsem zde přece opět mnoho nového a to tak dobrého, že jsem litoval, že není možno dovážeti ho do studenějších krajín, kde by se mohlo draze prodávati. Jsou to však samé druhy, které by po cestě nevydržely, a pro které bude snad jednou dobrý odbyť, až lidé zde pochopí, jak by se mělo ovoce takové zavážeti a rozesílati v podobě polotekuté nebo pevné hmoty ve skleněných nádobách nebo bedničkách.

(Dokončení příště.)

Upozorněte své sousedy a známé na „Týdenní Hlasatel“, který hájí zájmy dělnického lidu.